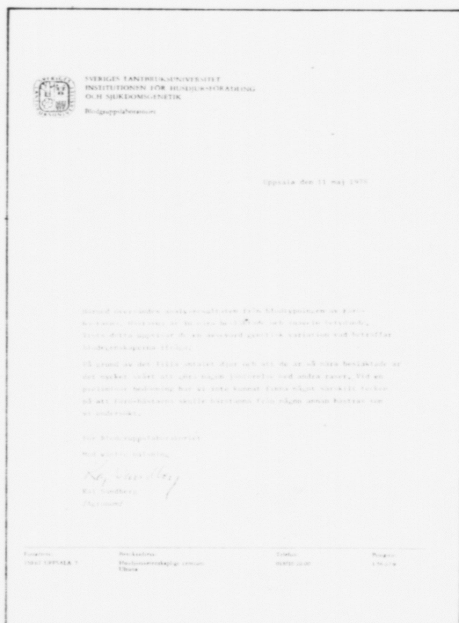

Úrslitið av kanningini hjá svenska landbruksuniversitetinum. Í brævinum stendur m.a. »Vid en preliminær bedømmning har vi inte kunnat finna något särskilt tecken på att Faro-Hästarna skulle härstamma från någon annan hästras som vi undersökt«.

hoyggj til rossini. Græs fáa tey víða hvar í Havnini.

— Men Jón Joensen og aðrir hava eisini gjørt sitt til at bjarga føroyska rossinum og í dag eru nøkur føroysk ross í Vágum.

Prógvini fingin

Onkur hevur alla tíðina ivast í, um talan hevur verið um eitt reint føroyskt slag ella ikki.

Men í 1978 varð sligið fast, at hesi føroysku rossini hjá Bergljót og Leivi og hjá Jón í Bø eru eitt serligt føroyskt rossaslag.

Hetta árið vórðu blóðroyndir tiknar av øllum »føroysku« rossunum í Vágum og í Havn. Blóðroyndirnar vórðu sendar

til Sverikis. Úrslitið av kanningin visti, at rossini eru eitt serligt rossaslag og at talan var um eitt sera áhugavert fyrbrigdi.

Undir royndarstöðina

— Hvat skulu vit gera fyri at tryggja, at tað føroyska rossið verður varðveitt?

— Eg haldi, at tað einasta rætta er, at landið — til dømis Royndarstöðin — hevði eitt »stout« gangandi, soleiðis at tey, sum høvdu áhugað, kundu keypt eitt føroyskt riðingarross. Eingin sigur, at ein slik skipan skuldi kunnað forðað privatmonnum at hava eitt »stout« gangandi, sigur Bergljót.

— Harafaturat kundu vit havt eitt áhugafelag, sum onkursvegna stuðlaði til takinum og gekk á odda at fáa fleiri føroysk ross í brúk.

Bergljót visir eisini á, at tað er ikki neyðugt at ein skipan undir landinum skuldi kostað so nógv, tí rossini kunnu ganga úti á vetri sum á sumri.

— Og, sigur Bergljót, henda skipanin kundi kanska eisini givið eini tvey arbeiðsplass til fólk, sum fingust við at ansa eftir og venja rossini til riðingarross, tí áhugin at riða er stórir og fólk lata ein góðan pris fyri eitt gott ross.

Er sterkt

— Føroyska rossið er

Disa við fyl, sum fór til Sands. Disa hevur aftur fingið fyl í ár. Tey eru í haganum. Bergljót sigur, at Royndarstöðin hevur verið so beinasom at lata tey frælsa, soleiðis at grasið á trøðini sleppur at grógva

sterkt og gott riðingarross. Sum ungur hevði Leivur fleiri føroysk ross og kvikari ross funnst ikki.

Bergljót greiðir eisini frá, at ein danskur djóralækni, sum var her í 1938, segði, at tað var ein býtt gerð av føroyingum at innflyta útlendsk ross, tá føroyingar áttu eitt so gott føroyskt ross.

— Hugsu tær, vóru vit longu tá farin at betra okkara egna ross, sigur Bergljót, meðan hon visir mær ljósmyndir av teimum rossunum tey nú hava fingið undan — Dysa, Dvørgamoy og Reyðagull...

Útlendska rossið

Tað fyrsta útlendska rossið kom til Føroya seinast í 1890-unum. Tað var ein óguldur islendskur hestur. Bóndin, sum flutti hann

inn, gjørdi tað í góðari trúgv — at spekja føroyska rossið, sum ofta gekk vilt í fylgjum, greiðir Bergljót frá.

Rossini vóru ikki lætt at fanga. Tey kláraðu seg sjálvi. Rótin hevur verið góð. Tí hava tey klárað at yvirlevað.

Men føroyska rossið varð í síni tíð eisini flutt út av landinum í rættuliga stórum mongdum. Í færum vórðu tey rættað — eins og seyður — og flutt umborð á skip.

Longu um 1700

Tað fyrsta vit vita um, at føroyingar hava útflutt ross, er umleið ár 1700. Leivur greiðir frá, at sambært tingbókunum komu hálendingar og onglendingar henda vegin at keypa ross á veg yvir til Amerika, har teir settu seg niður. Hálendingar

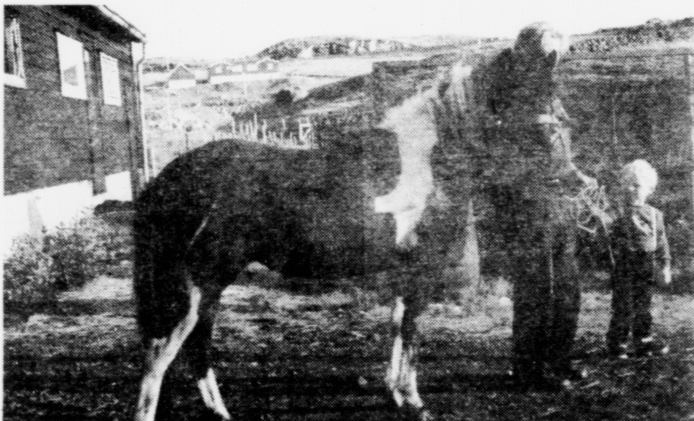
vóru jú rættuliga væl kendir her í oyggunum.

Sjálvur hevur Leivur sum drongur verið við at rættað ross. M.a. vórðu ross savnað á trøðni í Ovara Hoydølum, har Leivur og Bergljót nú bøgva. Eisini vórðu ross savnað á trøðni, har Santa Frants skuli stendur í dag.

Jens Olsen, keypmaður, átti trøðna. Hann keypti ross upp til útflutnings.

Bæði bóndur og aðrir útfluttu eisini ross. Og í 1800-talinum sigur ein dómari í einum brævi, at hann eisini vinnur nakað av peningi at útfluta ross.

Tað vóru serliga tey vøkru og sterkaru rossini, sum fóru av landinum. Tey veikaru gingu eftir. Hesi eru blandað saman við útlenskum rossum serliga her í Streymoyinni og hesir bastardarnir hava gjørt sitt til at koma tí føroyska rossinum í ringt orð, metir Bergljót.

Dvørgamoy í túninum í Ovara Hoydølum. Hon er vakurt bygd — millum vakrastu ross. Hon hevur í ár fingið eitt hestfyl. Tey ganga í haganum í lotuni

Fremst sæst Reyðagull. Hon er undan Disu og Regin Smíði. Reyðagull var fyrri tí óhappi at doyggja av vanlukku bert tvey ára gomul